

Marco uit Peru wil boer blijven.

Op inleefreis naar Peru naar de regio Apurímac. Een kennismaking met armoede. Je voelt je op kamp. Een WC onder een tentzeil, aangestampte aarde en geen vloer, ook niet echt ramen in de lemen gebouwtjes, ... je ontdekt zo snel ... ik zou dit harde leven niet aankunnen want de werkdag begint al om 5 uur 's morgens en om 6 uur vertrekken de kinderen te voet naar school, een tocht van 2 uur. Maar ik ontdek nog eerder mijn eigen armoede. Mijn onvermogen om met de hoogteziekte om te gaan, mijn afhankelijkheid van mijn dure 'outdoor'-spullen die goed van pas komen zeker nu de temperatuur 's nachts de vrieskou nadert, mijn armoedige talenkennis van Spaans en zeker het Quechua, de omgangstaal van deze Andesmensen.

Na minder dan 2 dagen bij mijn eerste inleefgezin hebben de kinderen mijn hart gestolen. En ik probeer mij een beeld te vormen van hun toekomst. Vader Apolinario vertelt over het werk van de organisatie CooperAcción in hun comunidad. Gelijkaardig vergaat het in het tweede inleefgezin waar Ceproder aan het werk is. In Cusco hadden we al kennis gemaakt met de werking van Cedep Ayllu. Het zijn drie partnerorganisaties van Broederlijk Delen in deze regio. Ze helpen de plannen van de boerengemeenschappen te verwezenlijken. Ze zetten in op verschillende domeinen tegelijk: duurzame landbouw en waterbeheer, herbebossing, vorming in verbetering van landbouwtechnieken, maar ook sociale vorming, verbetering in sanitaire installaties en gezondheidscentra, enz. Er gaat een enorme kracht uit van deze sociale organisaties die de mensen helpen zich te bevrijden uit de armoede. En dit lukt, stap voor stap. De Andesgemeenschappen staan op en de Andes wordt weer groen ... dat is hun droom op hun Moeder Aarde, Pachamama.

Ik zag hen niet langer als armen. Het waren mensen zoals jij en ik, met vreugden en zorgen, een lach en verdriet, die hard werkten maar ook feest vierden, en waar de vrouwen voetbalden op de Altiplano tussen de lama's.

Maar de partnerorganisaties leerden ons meer te zien, dieper te zien. Deze campesinos waren niet arm omdat zij elke luxe ontberen, maar omdat zij rechten worden ontnomen. Sinds de kolonisatie al is de Quechuabevolking achteruitgesteld en wordt hun waardigheid ontnomen. Maar ook hier versterken de partnerorganisaties het (culturele) zelfbewustzijn van deze mensen. Stap voor stap staat deze gediscrimineerde bevolkingsgroep weer op.

Tijdens onze inleefreis hadden we in Lima een ontmoeting met Gustavo Gutierrez en hij vertelde ons hoe hij vanuit de Bijbel kijkt naar armoede. Met een citaat van Hannah Arendt vatte hij alles samen: "aan de arme wordt het recht ontnomen om rechten te hebben". In de Bijbel kiest God partij voor de rechtelozen. Hun bloed is kostbaar in zijn ogen. Hij koopt hen vrij uit het slavenhuis. In de Bijbel roepen profeten zoals Jesaja op tot gerechtigheid waarin men recht doet aan de armen. In Jezus komt deze profetie tot vervulling. Jezus deed recht aan kleine mensen, maar dit recht werd vermoord net als Jezus.

En ook vandaag nog worden de rechten van de armen vermoord. In Peru offert men de Quechuabevolking op aan het extractivisme, de ongebreidelde ontginning en export van zijn grondstoffen. De groeicijfers van de economie zijn belangrijker dan de duurzame toekomst van mens en milieu want een ecologische mijnbouw bestaat niet. Grond en rivieren worden vervuild, mensen worden van hun grond verdreven, het boeren wordt onmogelijk. Met eigen ogen hebben we tijdens de inleefreis gezien wat mijnbouw met een regio aanricht, en wat een mijnproject zoals Las Bambas in Apurímac dreigt aan te richten. Het enige wat overblijft zijn gemeenschappen zonder grond, zonder hun dieren, zonder hun eigen waterbronnen want water is enkel nog beschikbaar in opslagbassins die door de mijnindustrie ter beschikking gesteld worden. In ruil voor werk in de mijn krijgen ze kwik, lood, cyanide in hun water en hun bloed. Daarom krijgen de partnerorganisaties steeds nieuwe taken bij: het informeren van de bevolking, juridische bijstand bij sociaal verzet tegen mijnbedrijven die rechtszaken aanspannen, enz.

Deze mijnindustrie waar multinationals de grote dienst uitmaken zijn een exponent van een economie die voortgestuwd wordt door winstmarges nu de prijs van de grondstoffen alsmaar stijgt omdat de voorraden steeds verder slinken. De exploitatie gebeurt niet op een duurzame wijze en zal een land (op termijn) ecologisch verwoest achterlaten. De Quechuabevolking betaalt de prijs voor de wereldwijde honger naar grondstoffen. Voor hen zijn de grondstoffen geen zegen, maar een vloek.

Deze realiteit van échte armoede raakt ónze levensstijl en ons consumptiepatroon. Veertig dagen krijgen we om te oefenen in een ethiek van het genoeg, om te oefenen in een bewustwording van omgaan met water en grondstoffen, ... Het beoefenen van de Bijbelse gerechtigheid bestaat in het recht doen aan wie het recht op 'goed leven' (buen vivir) wordt ontnomen. Ik deel het visioen van Jesaja dat "die in de hoogte wonen, worden neergehaald, hun steile burcht wordt gesloopt. Jahweh zal ze slopen tot aan de grond en smakt ze in het stof. De voeten der armen, de stappen der geringen lopen er overheen."

En jij ... waar droom jij van in deze vasten? En welk pad wil jij bewandelen? Zoeken we het samen uit?

Geert Vervaele
De Lier, 22 februari 2015